

ЦЕНТАР ЗА ПОРОДИЧНИ СМЕШТАЈ И УСВОЈЕЊЕ БЕОГРАД

*ПРОГРАМ РАДА ЗА 2016.
ГОДИНУ*

Београд, фебруар 2016. годин

Садржај

1. Визија и мисија	5
2. Основна полазишта	6
3. Анализа контекста	7
4. Процена снага, слабости, препрека и могућности Центра	10
5. Циљеви развоја Центра у 2016. години	11

Први циљ: Центар послује у складу са законом, остварује ефикасност у финансијском пословању и има услове за несметан рад и остваривање циљева развоја

6. Програмске активности Центра	12
7. Активности Канцеларије директора	12

Други циљ: Стручне компетенције запослених и хранитеља су у сталом успону и омогућавају виши ниво задовољавања свеобухватних потреба деце на хранитељству

8. Активности Службе за праћење, процену и обуку хранитељских породица и унапређивање хранитељства	16
9. Популарисање хранитељства и селекција нових хранитељских породица	16
10. Процена хранитељских породица	17
11. Развијање знања и вештина стручних радника	19

Трећи циљ: Хранитељи су стекли и примењују нова знања и вештине за бригу о деци на хранитељству, што доприноси бољој функционалности хранитељских породица и развоју деце у складу са њиховим потенцијалима

12. Развијање знања и вештина хранитеља	22
13. Праћење и подршка хранитељским породицама	23
14. Супервизијски рад	26
15. Интерна контрола рада запослених	27

Четврти циљ: Деца на хранитељству имају додатну подршку Центра и оснажена су да партиципирају у заштити и слободно испољавају своје мишљење

16. Развој различитих облика породичног смештаја	28
17. Права деце на партиципацију и остваривање њихових интереса	29
18. Подстицање развоја и напредовања деце кроз едукативне и друге програме	29

Пети циљ: Креативни и истраживачки рад Центра је покретач позитивних промена и напретка у хранитељству

19. Иновативност као изазов	32
20. Креирање програма обуке	32
21. Истраживања	33
22. Пројектне активности	34
23. Унапређивање базе података	34
24. Издавачка делатност	34
25. Јавност рада	35
26. Очекивани резултати	35

Србија би своја искуства из области хранитељства требало да подели са другим земљама чланицама УНИЦЕФ-а

У Београду 2015. године

Mari Pjer Puarje
Регионална директорка УНИЦЕФ-а
за Европу и централну Азију

Визија

Одрастање деце у подстицајном породичном окружењу које им пружа подршку и подстицаје за оптимални развој њихових потенцијала, могућност да обликују своју будућност и постану активни чланови друштва.

Мисија

Изградња система квалитета заштите деце на хранитељству путем јачања компетенција хранитеља, остваривањем стандарда за хранитељство, развијањем мреже хранитељских породица, пружањем стручне подршке деци и хранитељима, успостављањем ефикасног праћења развоја деце и оснаживањем деце за превладавање тешких искустава.

ОСНОВНА ПОЛАЗИШТА

Резултате реформе система дечје заштите у Србији и развој хранитељства, многи који заинтересовано посматрају наш рад оцењују позитивно, као и MARI Pjer Puarje, регионална директорка УНИЦЕФ-а за Европу и Источну Азију, која нам поручује да своја искуства треба да делимо са другима. Па ипак, у овој фази развоја Центра осећа се забринутост и страх од застоја, па и регресије. Сувише дуго се чека на усклађивање закона и доношење подзаконских аката који би, не само обезбедили имплементацију нових приступа у пракси, већ пратили праксу коју су центри за породични смештај и усвојење развијали, и за коју постоје препреке у актуелној законодавној регулативи.

Програм рада Центра за 2016. годину полази од:

1. Националне политике у заштити деце без родитељског старања и изградње квалитетног система хранитељства у Србији;
2. Резултата досадашње праксе Центра за породични смештај и усвојење Београд (у даљем тексту: Центар) и остварености постављених циљева у претходном периоду;
3. Права све деце на једнаке шансе за остваривање развојних задатака у складу са својим потенцијалима.
4. Иновативности и креативности као позитивног искуства Центра и знања као покретача позитивних промена;
5. Ентузијазма и професионалних ресурса као стуба изградње квалитета;
6. Мреже хранитељских породица и раста квалитета заштите деце као најистакнутијег захтева квалитета развоја хранитељства.

Као и сви претходни и овај програм рада Центра ослања се највише на сопствене снаге, које добро усмерене и ојачане знањем и посвећеношћу деци, воде до сталног раста Центра. Водећу снагу дају промене и стални напредак у досадашњем раду, што нас, упркос свим тешкоћама, и ове године води ка вишим квалитетима и остварењу циља да свако дете добије адекватну породицу, у којој ће превладати последице претходног искуства, и развијати се у складу са својим потенцијалима.

АНАЛИЗА КОНТЕКСТА

Актуелни положај Центра

У седмогодишњем раду Центар је стекао богату праксу и континуирано позитивно искуство засновано на учењу, што представља основну снагу за даљи напредак. Изградња квалитета из године у годину напредује. Укупан број запослених је 40 радника, што је далеко испод норматива кадрова у односу на број хранитељских породица. Но, значајну снагу у обављању задатака Центра чини и још 10 волонтера-правника који уз подршку ментора стичу праксу и преузимају део послова из надлежности Центра.

На почетку 2016. године број запослених у Центру је:

- Руководећи кадар: 1 (директор);
- Стручни радници – укупно 31 (13 социјалних радника, 5 психолога, 2 школска педагога-психолога, 1 педагога, 1 спец.педагога, 1 социолог, 1 дефектолог, 3 професора разредне наставе, 3 дипломирана правника и 1 радник на пословима планирања и развоја);
- Финансијско – рачуноводствени и административни радници – 3
- Технички радници – 5 (1 спремачица и 4 возача).

Највеће потребе за повећањем броја запослених су у Канцеларији у Шапцу.

Стручна звања која су запослени стекли након основних студија:

- магистар социјалног рада и социјалне политике – 2
- мастер – 4 (два мастера социјалног рада, један мастер менаџмента и мастер психологије)
- специјалиста медијације – 4
- породични системски психотерапеут – 1
- породични саветник - 1

У 2016. години 1 стручни радник ради на изради докторске дисертације, 2 стручна радника су на докторским студијама, 1 стручни радник је на мастер студијама.

С обзиром да је у 2014. години извршено лиценцирање стручних радника, Центар према информацијама Коморе социјалне заштите има највише специјализованих лиценци у односу на установе социјалне заштите, што је показатељ о стручној опремљености Центра. Стручни радници Центра имају укупно:

- 24 лиценци за основне послове;
- 20 лиценци за специјализоване послове - едукатор програма за хранитеље;
- 5 лиценци за супервизијске послове;
- 1 лиценца за супервизијске специјализоване послове;
- 2 лиценце за правне послове.

1. Стручне компетенције

Центар је власник 8 акредитованих програма обуке. Такође, аутори два акредитована програма из области хранитељства које су радиле друге институције су актуелно запослени у Центру, а већи број програма је у поступку акредитације.

Центар је од оснивања издао:

- 6 приручника;
- 9 брошура за хранитеље;
- Пакет Информатора о детету на хранитељству;
- Водич: Вредности у хранитељству које нас воде до успеха
- Зборник радова са Интернационалне конференције „Изазови хранитељства на почетку 21. века“
- Часопис „Искорак“ два броја
- На мађарском језику: Приручник за хранитеље; Информатор за хранитеље и Информатор о детету
- на енглеском језику: Зборник радова са Интернационалне конференције „Изазови хранитељства на почетку 21. века“
- Приручник „Сигурним кораком до хранитељства“-друго издање

Поред тога Центар је снимио документарни филм о специјализованом хранитељству „Пуним срцем“. За потребе кампање штампани су плакати, лифлети, и други пропагандни материјали. Посебан допринос раду и информисаности запослених и хранитеља даје часопис Искорак који Центар издаје већ две године.

2. Унутрашња организација Центра

У складу са прописима којима је делатност Центра уређена, као и потребама корисника, расположивим кадровским и просторним условима и тежњом да се обезбеди стручно, ефикасно и усклађено вршење делатности, Центар је посебним актом уредио унутрашњу организацију кроз следеће организационе јединице:

1. Канцеларија директора
2. Служба за процену, праћење, подршку и обуку хранитељских породица и унапређивање хранитељства.

У оквиру Службе формиране су радне јединице за обављање послова ван Седишта Центра и то:

1. Радна јединица Ваљево за територију Колубарског округа и општину Коцељева;
2. Радна јединица Лозница за територију Мачванског округа (без општине Коцељева);

У оквиру РЈ Лозница формирана је Канцеларија за општину Шабац, Владимирци и Богатић.

Проблеми и тешкоће изражене су у недостатку стручних кадрова. Посебном напору, годинама уназад, изложени су радници у Канцеларији у Шапцу, где актуелно раде два стручна радника, један отишао у пензију), који константно имају прековремени рад и који су и физички и интелектуално на граници иссрпљености. Неизвесно је кад ће надлежно министарство одобрити попуњавање слободног радног места, као и евентуално повећање броја запослених, с обзиром на законска акта која и даље ограничавају запошљавање радника у државним установама.

Укупно недостаје 12 радника и то: 9 саветника, 1 реализацијатор едукативних програма, 1 супервизор и један возач.

Проблем има тенденцију да се из године у годину повећава, јер се повећава број хранитељских породица, што је с једне стране добро јер се повећава број деце на смештају и што је у складу са националном политиком, док је, с друге стране веома опасно јер Центар неће моћи да задовољи потребе ових породица, односно није у могућности да обавља своју делатност у складу са законом.

Анализа законодавне регулативе – Центар је и даље, пет година после доношења Закона о социјалној заштити без одговарајућих подзаконских аката који су неопходни за потпуно преузимање надлежности, што се одражава на обим и квалитет услуга подршке деци без родитељског старања. Отежавајуће околности које се огледају у недостатку усаглашених подзаконских аката, пре свега Правилника о хранитељству са Законом о социјалној заштити, али и подзаконских аката за област усвојења и породичног смештаја за одрасле, онемогућава преузимање свих обавеза Центра у складу са законом. У области хранитељства тешкоће ће се и даље испољавати у области процене хранитељских породица и издавања лиценце, поновне процене, остваривања права деце и хранитеља, развоја различитих облика хранитељства и др.

Такође, иако је Колективни уговор изједначио раднике у свим установама социјалне заштите у погледу исплате минулог рада, високоостручни радници Центра и даље су материјално угрожени и са низним примањима од својих колега у другим установама јер надлежно министарство није обезбедило средства за ове намене.

Просторни капацитети Центра иако су повољнији у односу на претходне године због побољшања услова који су били угрожавајући (санација крова, набавка одговарајуће опреме и намештаја) су и даље незадовољавајући због недостатка простора - у канцеларијама у Седишту Центра седе 4-7 радника што веома отежава радни процес и продуктивност запослених.

Због смањења броја запослених у државној администрацији надлежно министарство је лимитирало број заспособлених у Центру на укупно 41, а директор је у складу с тим решењем донео Правилник о организацији рада и систематизацији радних места, тако да је развој Центра ограничен и тим околностима.

ПРОЦЕНА СНАГА, СЛАБОСТИ, ПРЕПРЕКА И МОГУЋНОСТИ ЦЕНТРА

Снаге

- позитивно досадашње искуство и сналажљивост у изазовним ситуацијама;
- професионализам и велики број стручних радника у процесу школовања за виши ниво образовања;
- ентузијазам, креативност и иновативност;
- успостављена методологија рада и праћења хранитељских породица;
- сопствени ресурси за едукације запослених и хранитеља;
- стабилност установе у финансијском пословању и законитости рада;
- развијена мрежа сарадње;
- препознатљивост и углед установе у систему социјалне заштите и широј јавности.

Слабости

- недостатак подзаконских аката без којих није могућ развој посебних облика хранитељства;
- немогућност новог запошљавања стручних радника у складу са повећањем броја хранитељских породица – мањак стручних кадрова;
- губитак ентузијазма због неправедних законских решења у погледу обрачуна минулог рада;
- опадање броја нових хранитељских породица и недостатак хранитељских породица за прихват деце са сметњама у развоју;

Могућности

- иницирање и залагање код надлежних за законска решења која ће гарантовати квалитет заштите деце развојем хранитељства – промена релевантних подзаконских аката. Центар се залаже да се у овој фази, с обзиром да је година избора када ће доћи до застоја законодавних активности, донесу најосновније измене подзаконских аката које би омогућиле примену различитих облика хранитељства.
- информисање и сензибилисање стручњака и јавности, стварање позитивне слике о хранитељству и мотивисање грађана за специјализовано хранитељство;

Анализа контекста и резултата рада Центра у протеклом периоду као и процена потреба у 2016. години усмерава са ка активностима које су и прошле године фаворизоване, имајући у виду да постоји и континуитет неких активности које захтевају наставак у овој години, пре свега:

1. Спровођење различитих видова кампање за поједине облике хранитељства и обезбеђивање заинтересованости и селектовање већег броја квалитетних хранитељских породица;

2. Повећање обима смештаја деце у хранитељским породицама и наставак позитивног тренда смештаја деце са сметњама у развоју и интензивнији развој различитих облика хранитељства;
3. Интензивирање подршке хранитељским породицама у ризику од прекида смештаја и развој различитих врста подршке деци и породицама;
4. Повећање степена остваривања права деце и хранитеља;
5. Наставак аналитичко – истраживачког рада с циљем унапређивања праћења ефеката рада Центра на подршци хранитељским породицама и резултата напредовања деце на хранитељству.

ЦИЉЕВИ РАЗВОЈА ЦЕНТРА У 2016. ГОДИНИ

Општи циљ

Центар је повећао ниво квалитета хранитељства и проценат деце која су на смештају у компетентним хранитељским породицама и која остварују развојне задатке у складу са својим потенцијалима.

Посебни циљеви

1. Центар послује у складу са законом, остварује ефикасност у финансијском пословању и има услове за несметан рад и остваривање циљева развоја;
2. Стручне компетенције запослених и хранитеља су у сталом успону и омогућавају виши ниво задовољавања свеобухватних потреба деце на хранитељству;
3. Хранитељи су стекли и примењују нова знања и вештине за бригу о деци на хранитељству, што доприноси бољој функционалности хранитељских породица и развоју деце у складу са њиховим потенцијалима;
4. Деца на хранитељству имају додатну подршку Центра и оснажена су да партиципирају у заштити и слободно испољавају своје мишљење.
5. Креативни и истраживачки рад Центра је покретач позитивних промена и напретка у хранитељству

ПРОГРАМСКЕ АКТИВНОСТИ ЦЕНТРА У 2016. ГОДИНИ

Активности Канцеларије директора

Први циљ

Центар послује у складу са законом, остварује ефикасност у финансијском пословању и има услове за несметан рад и остваривање циљева развоја

1. Припрема седница органа управљања

Законитост рада као једног од циљева Центра остварују органи управљања Центра у међусобној сарадњи и подељеној одговорности, транспарентности и осавремењивањем свог рада. У циљу законитог функционисања Центра и остваривања редовних активности, веома је значајно благовремено доношење одлука органа управљања, целовито и благовремено извештавање Управног и Надзорног одбора о раду установе и свим битним променама од значаја за функционисање установе, као и праћење евентуалних измена закона и подзаконских аката.

Одговарајуће службе Центра посебно ће се старати да благовремено и истинито припреме и презентују органима управљања Извештај о раду Центра, Програм рада Центра, Извештај о финансијском пословању, Финансијски план, План јавних набавки и друге извештаје и програме од значаја за рад Установе, као и на захтев органа управљања.

Рок: континуирано

2. Финансијско-рачуноводствени послови

Центар ће обезбедити пословање установе у складу са законом, планираним и обезбеђеним средствима према Финансијском плану, старати се о правовременом и реалном планирању средстава и достављању захтева Министарству за обезбеђивање истих, као и правдању утрошених средстава.

Радници на финансијско рачуноводственим пословима пратиће остваривање финансијског плана, као и промене током године у погледу прилива средстава и благовремено вршити припреме за измену и допуну финансијског плана.

Рок: континуирано

3. Спровођење Плана јавних набавки

План јавних набавки за 2016. годину је у сагласности са законом, Програмом рада и финансијским планом Центра. Сва опредељена средства у плану јавних набавки задовољавају пројектоване потребе Центра.

На основу Плана јавних набавки спроводиће се комплетна и са законом усаглашена процедура јавних набавки, имајући у виду и измене у релевантним законима.

Поштовање новог закона о јавним набавкама подразумева транспарентност у виду уношења Плана јавних набавки у апликативни софтвер, оглашавање јавних набавки на Порталу јавних набавки, квартално извештавање Управе за јавне набавке о спроведеним поступцима и закљученим уговорима, као и слање Извештаја о извршењу Плана јавних набавки како Управи за јавне набавке тако и Државној ревизорској институцији.

Рок: континуирано

4. Обављање послова из домена безбедности и здравља на раду

За обављање ових послова Центар је именовао радника који је завршио одговарајућу обуку, и који ће ове послове обављати у складу са законом и одговарајућим актом о безбедности на раду који је донео Центар.

Рок: континуирано

5. Рад на остваривању права запослених и пружалаца услуга

Поред обављања послова из радног односа за запослене, давања мишљења о законским прописима и обавештавања запослених о релевантним прописима, Центар ће радити и на остваривању права пружалаца услуга. С обзиром на смањење и укидање бројних права хранитеља намеће се потреба добијања прецизних тумачења појединих одредби закона, као и покретање иницијатива за боље уређење или остваривање већ утврђених права.

Посебан изазов је праћење и остваривање права на уплату доприноса за пензионо осигурање хранитеља. Центар ће интензивирати сарадњу са ГЦСР у Београду и РФ ПИО, како би се обезбедила уплата за све хранитеље. Проблеми у овим исплатама су још један разлог за усаглашавање Правилника о хранитељству са законом и преузимање исплате хранитељима.

Рок: континуирано

5. Лиценцирање Центра

Лиценцирање Центра је задатак који је пролонгиран због припремних радњи за који истиче рок у овој години. Припремне радње су подразумевале обезбеђивање прописаних стандарда за рад Центра, као и доношење недостајућих аката који ближе дефинишу и прецизирају поступања у различитим ситуацијама из делокруга активности Центра. Припреме за лиценцирање су у току и планира се подношење захтева за лиценцу до средине године.

7. Информисање јавности

Рад Центра је јаван. У складу са Законом о јавном информисању, Центар ће и даље информације о свом раду и дogaђајима из ове области, пласирати путем Сajта и јавним наступима у медијима, учешћем на конференцијама и другим стручним скуповима у земљи и иностранству.

Рок: континуирано

8. Издавачка делатност

Центар ће наставити са издавањем Часописа „Искорак“ чије прво издање је било у 2014. години. Овај часопис је концептиран с циљем информисања и упознавања са теоријом и стручном праксом у области заштите деце без родитељског старања. Поред стручњака у Центру, часопис добијају сви хранитељи.

Центар планира и издавање Смерница за поступање Центра у ванредним ситуацијама чији су аутори стручњаци Центра. Овај документ је настао у време поплава и искуства Центра са поплављеним хранитељским породицама. Такође, едукативни програми који ће настати у овој години, имаће едукативни материјал у виду приручника који ће бити штампан – планирају се три таква приручника.

Средства за издавачку делатност планирана су из буџетских и средстава донатора.

Рок: друга половина године

9. Стручни састанци

Директор Центра ће, на основу снимљених потреба запослених за стручним усавршавањем, као и предлога супервизора, донети План стручног усавршавања запослених у Центру.

Овај план ће пратити и потребе за лиценцирањем радника, те равномерно учешће запослених на стручним скуповима, семинарима и едукацијама. За унапређивање рада Центра важна је размена стручних знања. Поред тога, Центар ће наставити са праксом самосталног организовања стручних скупова са својим стручним радницима, као и у сарадњи са спољним сарадницима у циљу размене стручних знања и искустава.

Рок: континуирано

10. Остали послови

Центар ће подносити иницијативе за подзаконска акта из надлежности министарства како би се област хранитељства уредила на адекватан начин и у складу са потребама праксе.

Наставиће се пракса ангажовања приправника за обављање стручне праксе чиме се ублажава проблем недостајућег стручног кадра.

Центар ће развијати активности популарисања хранитељства и друге активности за децу за које ће средства обезбеђивати из донација.

Ублажавање тешкоћа деце и хранитеља, као задовољавање неких потреба деце за школовањем или лечењем, материјалним тешкоћама биће решавано кроз обезбеђивање средстава од доднатора.

Рок: континуирано

Активности Службе за процену, праћење, подршку и обуку хранитељских породица и унапређивање хранитељства

Други циљ

Стручне компетенције запослених и хранитеља су у сталом успону и омогућавају виши ниво задовољавања свеобухватних потреба деце на хранитељству

1. Популарисање хранитељства и селекција нових хранитељских породица

Прилив нових хранитељских породица у Београду одвија се смањеним темпом, а годишњи ниво нових хранитељских породица које су стекле подобност није довољан да се задовоље потребе све деце из Београда за хранитељским смештајем.

Зато су потребни нови приступи у популарисању хранитељства и мотивисање грађана за бављење хранитељством. Искуства хранитеља са децом са посебним изазовима, у последње време, дестимулативно делује на одлуке нових хранитеља који су систему потребни, односно хранитељи који имају тешка искуства одустају од хранитељства.

Задатак Центра је да шири сарадњу у циљу бољег информисања и досезања до циљних група које су потенцијални квалитетни хранитељи. Потребно је обезбедити већи број нових хранитеља у урбаном делу, пре свега на територији града Београда, као и мотивисати постојеће и нове хранитеље за смештај деце ромског порекла. Такође, потребно је водити фокусиране кампање за посебне облике породичног смештаја.

Активности

- 1.1. Развијање сарадње са Националном службом запошљавања – израда протокола о сарадњи и дефинисање активности заједничке кампање за мотивисање незапослених лица за различите облике хранитељства;
- 1.2 Израда и штампање промотивног материјала за кампању;
- 1.3 Сарадња са медијима – избор сарадника и израда протокола о сарадњи;
- 1.4. Састанци са појединим циљним групама у циљу сензибилисања за хранитељство;

1.5. Ажурирање Сајта Центра и појачање садржајима који су усмерени на популарисање хранитељства и позив грађанима за укључивање у процес селекције за хранитељство.

1.6. Посебна промотивна активност у наредном периоду биће усмерена на популарисање ургентног, специјализованог, као и повременог хранитељства. За реализацију ових активности неопходно је извршити измене Правилника о хранитељству и прецизирати стандарде за ове облике хранитељства, као и Правилника о критеријумима и мерилима за утврђивање цене услуга у области социјалне заштите које се финансирају из Републике, пре свега за утврђивање цене услуге посебних облика хранитељства.

Рок: Континуиран задатак

2. Процена хранитељских породица

Центар наставља са применом континуираног начина процене хранитељских породица током трајања хранитељства, уз практиковање благовременог предузимања мера за подршку породицама које немају развијене компетенције, или се налазе у кризи.

Издвајају се два нивоа процене:

- Опште подобности за стицање лиценце за хранитељство;
- Подобности за наставак лиценце и одржавање хранитељства.

Искуства из претходних година и подаци о приливу нових хранитеља с једне стране, и прилив захтева за смештај, с друге стране, указују на проблем обезбеђивања довољног броја хранитељских породица у Београду за потребе деце. То може значајно угрозити остваривање националне политике и повећати институционализацију деце.

Показатељи о броју негативних исхода процене указују и на настојање Центра да поштује стандарде и задржи критеријуме који су усмерени на квалитетне кандидате, односно оне који имају одговарајуће стандарде и капацитете за развијање компетенција за хранитељство. Оправдано је и у интересу деце задржати постојећи ниво квалитета процене, али се отвара и питање шта су нове могућности које процес процене могу учинити ефикаснијим. Рад на реализацији програма обуке и процени кандидата током обуке захтева ангажовање најмање два стручна радника у трајању од три месеца само за једну групу у којој буде око дванаест породица. Дешава се да пролазност добију две до три нове породице, и неколико сродничких породица које већ имају децу на хранитељству, што је рад са малим ефектима.

Поступак процене који није усаглашен са Законом о социјалној заштити, односно регрутовање кандидата које иде преко центра за социјални рад ограничавајући је за активности Центра са кандидатима у фази интересовања и предаје захтева, чиме би се значајно превенирали проблеми. Често сродници буду упућени у Центар с циљем побољшања материјалног статуса, што додатно отежава процену, нарочито када се ради о сродницима који већ годинама брину о детету као старатељи.

Неке од активности које могу допринети селекцији пре укључивања у процес обуке:

- 2.1. Индивидуални разговори са кандидатима пре почетка обуке.
- 2.2. Прва кућна посета кандидата обавиће се пре почетка обуке, у којој ће кандидати добити задатке у погледу обезбеђивања стандарда за дете;
- 2.3. Дељење информатора и разговор са кандидатима о циљевима обуке и правилима групног рада, њиховим обавезама и очекивањима пре почетка реализације обуке;
- 2.4. Дељење литературе на почетку обуке и проверавање у индивидуалним разговорима (задавање задатака) о разумевању садржаја из литературе и на обуци;
- 2.5. Увођење теста стечених знања за кандидате на крају обуке.
- 2.6. Одмах по добијању лиценце, пре реализација смештаја са кандидатима обавити обуку о стандардима за хранитељство.
- 2.7. Све врсте обуке треба да прати тест стечених знања.

Други ниво процене је континуирана процена саветника током праћења и подршке хранитељским породицама, као и поновна процена за продужење лиценце, односно процене у кризним ситуацијама. У току одвијања хранитељства веће су могућности за реалнију процену јер саветник сада има увид како се хранитељство одвија, јер је дете у породици, и оријентисан је на подршку и обуку хранитеља за квалитетну бригу о детету. Па ипак, велики број хранитељских породица по саветнику и мали број кућних посета препрека су да саветник увек оствари реалан увид и обезбеди потребан ниво подршке. Раскиди хранитељства су болни, често се дешавају у породицама у којима су деца дugo на смештају, и неизвесно је да ли ће моћи да се обезбеди нова породица, односно процес везивања детета и прихватања нове породице је веома неизвесан.

Ова тешка искуства, али значајна за унапређивање процене, опредељују нове приступе како би подршка и процена биле повезане и како би подршка водила до позитивне процене. Није циљ да се детектују проблеми и доноси негативна процена, већ да Центар оправда своју мисију и да помаже да хранитељске породице наставе квалитетну бригу и превизалазе кризе. Раскид хранитељства је увек са много ризика у даљој заштити детета, посебно ако се не обезбеди нова породица.

Нови приступи:

- Поред кућних посета, увести за неке породице индивидуални рад саветника у Центру и то уз обавезно учешће оба супружника – партнера и то са задатом темом;
- Увести праксу рада саветника са децом најпре у Центру или на другом погодном месту, односно групни рад са децом у Центру;
- Групне обуке обавезно завршавати тестом стечених знања и резултате дати саветнику породице;
- Реализатори едукативних програма ће уносити у извештаје запажања и своје процене о кандидатима и о томе извештавати руководиоца Службе који је у обавези да информише саветнике и иницира мере за унапређивање компетенција хранитеља преко супервизоре.
- Руководилац Службе ће, на основу увида који стиче пратећи рад саветника и супервизора, иницирати теме за Колегијум и припрему за групне супервизорске састанке.

Упркос проблемима због недостатка кадрова, неопходно је обезбедити учешће целокупног стручног тима у процени опште подобности и приликом поновне процене. Проблем обезбеђивања комплетног тима постоји у РЈ Ваљево и Лозница, због чега ће стручни радници и то психолог и педагог из Седишта Центра реализовати део послова у поступку процени у овим РЈ.

Због свих тешкоћа које се испољавају, почев од мањег броја стручних радника, подељених задатака у процени са ЦСР, који процес започиње и завршава, те неадекватне селекције кандидата, тешкоћа чији су извори сложене потребе деце и несналажење хранитеља, и слично, није могуће квантитативно одредити задатак процене, односно посебно број нових хранитељских породица у 2016. години.

Задатак процене у 2016. години овде је дефинисан као додатни рад на квалитету, за шта је оправдање у захтевима за квалитет заштите и мисије коју Центар има од почетка свог рада.

Извесно је да је број нових породица које су неопходне за смештај деце у Београду око 200 како би потребе биле задовољене. Као и до сада, за потребе београдске деце, користиће се слободни капацитети у хранитељским породицама у Србији.

Тешку ситуацију могли би добрим делом ублажити када би надлежно министарство усагласило подзаконски акт са законом, што значи да би целокупан поступак процене хранитељских породица водио ЦПСУ.

Рок: Континуирани задаци

3. Развијање знања и вештина стручних радника

Развој стручних компетенција континуирани је задатак Центра. Свест о потреби стицања специјализованих знања продукт је све израженијих разноврсних потреба деце и повећања броја деце са сметњама у развоју и изазовних понашања, што захтева и обучавање хранитеља за бригу о овој деци. С друге стране, тежња ка квалитетном хранитељству и разумевање потреба деце у контексту целокупног искуства и последица, отворило је нове погледе те је потреба за стручним усавршавањем потреба сваког запосленог у Центру.

Изградња система квалитета рада Центра у великој мери је у корелацији са стручним компетенцијама запослених, те развијања компетенција хранитеља, што је у директној вези са квалитетом заштите деце на хранитељству. Стога је брига о сталном стручном усавршавању запослених и хранитеља континуирани задатак који Центар обавља и на основу анализа потреба стручних радника и хранитеља. Планирање стручне обуке важан је чинилац и стицања услова за добијање и продужетак лиценци, како за стручне раднике тако и за хранитеље.

Запослени су исказали потребе за стручним усавршавањем у следећим областима:

3.1. Супервизијски рад

Ово је област рада која је још увек у процесу формирања стандарда и прилагођавања специфичностима области у којом се Центар бави – хранитељству. Планирано усавршавање у овој области је да се још шест радника укључе у програм обуке за супервизоре који организује Републички завод за социјалну заштиту који је углавном намењен центрима за социјални рад али доприноси учењу и нашим супервизорима.

Други је израда програма супервизије у центрима за породични смештај и усвојење и обука свих стручних радника у Центру.

3.2. Технике рада са децом и младима са изазовним понашањем

Ова област је непрекидни изазов и за стручне раднике и хранитеље. Једним делом обуку стручних радника реализације стручни радници Центра који имају стечена знања и то континуирано са свим стручним радницима.

Друге могућности су да се стручни радници укључе у обуке које организују други субјекти или ангажовањем стручњака са стране за обуку наших стручних радника.

3.3. Поступање у ситуацијама високо ризичног понашања као што су самоповређивање, суицидалне идеје.

Потреба за стицањем вештина поступања са децом која испољавају ризична понашања, нарочито код суицидалних идеја, самоповређивања и повређивања других првенствено је значајна за хранитеље, али и професионалце који пружају подршку хранитељима. Ова потреба се може задовољити ангажовањем стручњака са стране за обуку стручних радника и хранитеља који брину о деци са ризичним понашањем.

3.4. Рад са дечјом траумом

Сва деца на хранитељству су са трутатским искуством. Знања која су неопходна и стручним радницима и хранитељима. Такође је потребно ангажовати стручњака са стране.

3.5. Индивидуални саветодавни рад са појединим категоријама корисника (базично саветовање).

Неопходно свим стручним радницима. Такође захтева укључивање у програм компетентних стручњака.

3.6. Подршка деци са сметњама у развоју

Захтева израду посебног програма за подршку деци са сметњама у развоју која су на хранитељству.

За континуирани рад на стручном усавршавању запослених Центар ће донети посебан програм стручног усавршавања и то на појединачном нивоу, а према предлозима супервизора.

Сви стручни радници биће укључени у едукације и то:

- У организацији Центра, сопственим снагама и кроз разумену искуства на месечним састанцима свих стручних радника;
- Укључивањем у организоване обуке по акредитованим програмима;
- Ангажовањем стручњака за рад са стручним радницима Центра;
- Учешћем на стручним скуповима у земљи и иностранству;

Ангажовање стручњака са стране озбиљан је захтев свих стручних радника што захтева додатна средства, али и стручњака који познају област хранитељства и потребе деце на хранитељству.

Извори средстава за ове намене из буџета су недовољни и потребно је тражити нове. Један део средстава планиран је из донација. Потребно је користити и програме које као обавезне реализује Републички завод социјалне заштите. Такође, Центар је исказао потребе за едукацијама и упутио Комори социјалне заштите, од које се очекује подршка за чланове Коморе.

Развијање вештина стручних радника посебан је и континуиран задатак, који се не остварује само учешћем на едукативним скуповима. Изградња професионалних знања захтева индивидуални рад супервизора са саветницима, коришћење стручне литературе, праћење сајтова сродних организација у другим земљама, размена стручних знања са колегама и стручњака из других система на које су деца упућена и с којима остварујемо сарадњу.

Стручни радници Центра су константно изложени провери својих компетенција кроз подршку хранитељима, а њихов рад директно утиче на развој деце на хранитељству.

Сви супервизори ће за сваког супервизанта сачинити план стручног усавршавања и обезбеђивати му стручну подршку континуирано у редовном раду.

Супервизори ће користити и групни рад са својим супервизантима за развијање стручних знања.

Трећи циљ

Хранитељи су стекли и примењују нова знања и вештине за бригу о деци на хранитељству, што доприноси бољој функционалности хранитељских породица и развоју деце у складу са њиховим потенцијалима

1. Развијање знања и вештина хранитеља

Као и професионалци и хранитељи су у сталној потрази за новим знањима. Већина хранитеља има свест о томе. Нажалост ниво оспособљености хранитеља за бригу о деци, посебно изазовног и ризичног понашања, је недовољна и захтева посебна улагања, али и мотивацију хранитеља да се припремају за прихват ове деце на смештај.

За Центар су такође то изазови. Потребни су нови програми и приступи за развијање различитих облика хранитељства. Иако проценат деце са сметњама у развоју која су на хранитељству, стално расте, добри резултати и у квантитету и квалитету зависе од изградње компетенција хранитеља. Због тога је ове године фокус на обуци хранитеља на индивидуалном нивоу.

Саветници за хранитељство ће сачинити план обуке за сваку хранитељску породицу, почев од индивидуалног рада који спроводи саветник са породицом, па све до групног рада и укључивања у обуку на нивоу Центра.

На основу планова саветника, Центар ће сачинити План обука хранитеља за 2016. годину.

Саветници ће хранитељима предлагати и одређену литературу, филмове из области хранитељства, давати задатке које ће са њима разрађивати у индивидуалном раду.

Наставиће се са обуком хранитеља за стандарде за хранитељство као и до сада, у великим групама хранитеља на општинском нивоу.

У радним јединицама планирана су три стручна скупа, за сваки је задужена по једна радна јединица центра и то:

- Изазови хранитеља у поступку усвојења;
- Стандарди за реализацију ургентног смештаја;
- Породична конференција као метод избора адекватне породице за дете.

Организовање ових стручних скупова, Центар ће реализовати у сарадњи са институцијама као ресурсима локалних средина, посебно центара за социјални рад као првих сарадника на овим задацима.

Потребно је уводити праксу да хранитељи посећују и по сопственом избору едукативне скупове, прате литературу и рад других хранитеља, као и да се укључе у

Удружење хранитеља у оквиру кога могу организовати размену стручних знања и обуке.

Центар ће успоставити сарадњу са Удружењем хранитеља као и подручним јединицама овог удружења и подржавати њихов рад.

2. Праћење и подршка хранитељским породицама

Праћење и подршка хранитељским породицама је један од основних задатака Центра. Остварује се пре свега радом саветника за хранитељство, на терену, и у Центру, као и сарадњом са школама и здравственим установама.

На почетку 2016. године Центар има 744 хранитељске породице и 989 деце на смештају, са тенденцијом раста током године, односно 2% више у односу на претходну годину. Остаје исти број запослених стручних радника који обављају послове праћења и подршке хранитељским породицама. Због смањеног броја запослених у односу на број хранитељских породица, послове праћења врше и реализацији едукативних програма и супервизори.

Праћење и подршка одвијаће се као и до сада:

- у кућним посетама - просечно седам до 8 обиласка годишње;
- у Центру - на састанцима са хранитељским паром и децом, заједно или одвојено;
- у установама где деца похађају школу, лече се или имају неке активности и у сарадњи са пружаоцима тих услуга;
- у центрима за социјални рад.

Организовање праћења хранитељских породица врши се према дневном, недељном и месечном плану, који организују руководиоци организационих јединица. Овај задатак отежава недостатак кадрова, али и других ресурса, пре свега, аутомобила. У свим срединама које су покривене редовним градским линијама, саветници користе градски превоз, а 4 аутомобила користе се, приоритетно за кућне посете хранитељским породицама.

Неопходна је континуирана процена квалитета пружања услуге, као и унапређивање стручног рада у односу на област праћења и подршке хранитељским породицама у свим кључним тачкама:

- обезбеђивање редовног процеса надгледања и подршке;
- информисање хранитеља и деце;
- саветодавно-едукативни рад са хранитељима;
- континуиране процене потреба деце и обезбеђивање подршке деци и хранитељским породицама;
- сачињавање индивидуалних планова услуге за корисника;
- организовање обуке;
- писање периодичних извештаја о раду хранитељских породица и предлагање мера за унапређивање заштите корисника;
- координирање мреже подршке деци и породици;
- ажурно вођење прописане документације.

Подршка и праћење хранитељских породица реализује се кроз следеће активности:

2.1. Увид у рад хранитеља на задовољавању потреба деце

Примат у праћењу рада хранитеља даје се кућним посетама и праћењу функционисања целокупне породице - што значи да се посета организује по правилу у време када је присутан хранитељски пар и деца. Посета се организује тако да се не ремети одлазак деце у школу и радни процес запослених хранитеља. Центар ће у складу са тим организовати посете неким хранитељским породицама у поподневним часовима, кроз прерасподелу радног времена запослених.

- кућне посете су најављене, планиране и свака има унапред дефинисан план рада с којим је породица упозната;
- породица се, као и саветник припрема за кућну посету;
- у ванредним ситуацијама кућна посета се не најављује;
- свака хранитељска породица има једну ненајављену кућну посету годишње;
- кућне посете планирају се тако да се саветник обавезно сртне са осталим одраслим особама у хранитељској породици;
- кућне посете се планирају тако да у њима дете на хранитељству учествује у складу са планом рада са хранитељском породицом;
- за студенте и друге младе на хранитељству могу се повремено организовати сусрети у Центру.
- У кућним посетама обављају се повремено и у зависности од теме, разговори насамо са дететом.

Носиоци активности: саветници за хранитељство

Рок: Континуирано

2.2. Саветодавно-едукативни рад са хранитељима

Саветници за хранитељство у кући хранитеља, са хранитељима и децом раде на развоју њихових компетенција користећи саветовање као активност подршке, али и индивидуални едукативни рад – у различитим модалитетима, према потребама породице. Ови облици рада са хранитељском породицом индивидуално ослањају се и на постигнуте ефекте едукативног групног рада са хранитељима и имају за циљ вођење хранитеља да научена знања преточе у праксу. То је озбиљан задатак за саветнике и захтева њихова знања и вештине вођења хранитеља кроз овај процес.

Носилац после: саветник за хранитељство

Рок: по потреби породице

2.3. Праћење примене прописаних стандарда за хранитељство

У 2015. години начињен је значајан корак у организовању начина праћења примене стандарда за хранитељство. Посебно је значајно што је Центар увео обавезу вођења Радне свеске хранитеља, тако да хранитељи бележе значајне податке о функционисању

детета. Такође, утврђена је и структура трошкова за дете, као и праћење наменског трошења средстава. Ово хранитеље ставља у једнак положај и стимулише на планирање задовољавања потреба детета. Иако је на почетку хранитељима било теже да прихвате Радну свеску као обавезу (прописана Правилником о хранитељству), време је показало да је ово био добар потез и да саветницима олакшава остваривање њихове улоге праћења стандарда. Надаље ће саветници овај задатак хранитеља подржавати и унапређивати како би допринео бољем праћењу и процени хранитељских породица.

Носилац: саветник за хранитељство
Рок: током месечних посета породица

2.4. Израда плана услуге и подршке детету и хранитељској породици

Према постојећем Правилнику о хранитељству ЦПСУ и ЦСР би требало заједно да доносе индивидуални план за дете. У предлогу подзаконског акта за породични смештај, следећи законске одредбе, предвиђено је да ЦПСУ доноси план подршке хранитељској породици који се ослања на индивидуални план заштите за дете, што је суштина рада центра за породични смештај и усвојење. Неодрживост одредбе која је у постојећем правилнику уведена ако се центар за породични смештај и усвојење формира у оквиру ЦСР, а не као посебне установе и то на регионалном нивоу, потврђује подatak да ЦПСУ Београд треба да одржи састанке за 989 деце, то би значило 4 састанка дневно, што је неизводљиво, јер је територија веома разуђена, а не би било простора за реализацију дефинисаног плана. Због тога је важно доношење измена и допуна Правилника о хранитељству.

Полазећи од тога да је једино одржив рад Центра који се ослања на план центра за социјални рад али и процену потреба детета и хранитељке породице, Центар ће организовати рад тако што ће саветници радити план подршке деци и хранитељима за сваку хранитељску породицу, а на основу индивидуалног плана ЦСР и сопственог увида о потребама детета и хранитељске породице. Кад год је то могуће и потребно, Центар ће планирати заштиту детета на заједничком састанку и у консултативном процесу са ЦСР и другим сарадницима од значаја за сагледавање потреба детета.

Сви планови биће достављени центру за социјални рад надлежном за дете.

Носилац активности: саветник за хранитељство,
уз подршку супервизора
Рок: март

2.5. Организовање мреже социјалне подршке

Сарадња са другим установама и стручњацима на које је дете упућено – здравствене установе, предшколске установе, школе, установе културе, али и специјализоване сервисе подршке у локалној заједници је од високог значаја за адекватно задовољавање потреба детета.

Рад са другим стручњацима у системима на које је дете на хранитељству упућено од значаја је за дете али и за саветника и његов рад јер добија више информација и има увид у све аспекте дететовог развоја.

Носилац посла: саветник уз подршку супервизора
Рок: континуирано

2.6. Рад Тима за пријем захтева и смештај деце у хранитељске породице

У 2015. години забележили смо пад нових смештаја деце 160 у односу на 166 у 2014. години, што није у складу са потребама деце, рад Тима за пријем захтева и смештај корисника зависи највише од капацитета слободних хранитељских породица. Центар је квалитет хранитељства одржавао и смањењем броја деце у једној породици, па је могуће тражити простор и у постојећим породицама за евентуално повећање нових смештаја.

Посебан изазов представља велики број захтева који са целокупне територије државе за смештај деце са сметњама у развоју, што се не може обезбедити. Најчешће су то деца са комбинованим сметњама и проблемима у понашању,adolесценти са више промена облика заштите, за шта се хранитељи не осећају спремним. Развијање компетенција хранитеља за бригу о деци са вишеструким сметњама захтева добро развијену мрежу подршке у локалној заједници која није искључиво у социјалној заштити, већ и у другим системима.

Тим ће сачинити план сарадње са другим ЦПСУ где се претпоставља да има више слободних капацитета, као и у Војводини, али је проблем што сви имају недостајући број стручних радника па је прихват детета са стране повећање обима делатности коју не могу квалитетно да остварују.

Циљ је да се број нових смештаја повећа до 180.

Рок: континуирани задатак

3. Супервизијски рад

Резултати организације рада уведене прошле године, којом су супервизори добили већу одговорност за рад групе супервизаната, потврђују оријентацију центра да се рад унапређује кроз подршку и праћење стручних радника и повезивање искуства и размену знања.

Као стални учесници у раду Колегијума Центра, супервизори са својим малим групама супервизаната чине посебне тимове који креирају планове рада са хранитељским породицама, евалуирају рад саветника и својим стручним саветима и подршком кључни су за унапређивање рада саветника са хранитељским породицама.

Циљеви супервизијског рада у Центру у овој години су:

- подршка саветницима у интеграцији теорије и праксе;
- побољшање квалитета услуга психосоцијалног рада саветника и развој професионалних компетенција саветника за хранитељство;
- подела одговорности супервизора и саветника за рад са породицама, као и за резултате заштите детета на хранитељству;
- брига за ментално здравље и смањење негативних последица професионалног стреса;
- унапређивање заштите детета на хранитељству;

Окосницу рада супервизора чини план подршке хранитељској породици и праћење и подршка саветнику у реализацији тог плана. План рада супервизори ће радити у сарадњи са руководиоцем службе и до краја фебруара га доставити директору. Супервизори ће на крају године припремити извештај за сваког супервизанта са предлозима за њихово даље стручно усавршавање.

Носилац посла: руководиоц и супервизори
Рок: континуирано

4. Интерна контрола рада запослених

Интерна контрола рада запослених у Центру редовна је активност са добрым резултатима. Ефекти су вишеструки. Пре свега обезбеђује целовит увид у рад и остваривање свих задатака, посебно у делу вођења евиденције и документације, превенира нагомилавање и одлагање задатака у процесу рада, и покреће запослене да заврше све задатке у вези са заштитом детета. Служи и за побољшање администрације у Центру и сл.

Интерна контрола биће обављена средином године од стране Комисије коју именује директор.

Носилац: Комисија коју именује директор
Рок: март-јули

Четврти циљ

Деца на хранитељству имају додатну подршку Центра и оснажена су да партиципирају у заштити и слободно испољавају своје мишљење

1. Развој различитих облика породичног смештаја

Развој квалитетног хранитељства и остваривање права све деце на живот у породици, није могућ без развоја различитих облика хранитељства. Нажалост, држава још увек није створила услове за остваривање овог циља, што се огледа у недостатку одговарајућих подзаконских аката, те и настојања, пре свега, да се што већи број деце са сметњама у развоју смешта у хранитељске породице, уместо у институције, иде спорије. Под различitim облицима хранитељства у складу са законом сматрају се: стандардно хранитељство, хранитељство уз интензивну подршку, ургентно хранитељство, повремено хранитељство и други облици хранитељства.

Центар је веома активан у припреми система за увођење нових облика хранитељства, и учествовао је у припреми смерница за ургентно хранитељство, повремено хранитељство, као и хранитељство за децу са изреченом судском мером надзора у другој породици. Уколико дође до измене Правилника о хранитељству, али и регулисања начина финансирања, стећи ће се услови за примену других облика хранитељства у складу са стандардима. Под другим облицима хранитељства овде подразумевамо друге у односу на стандардно хранитељство као најзаступљенији и уређен облик хранитељства.

Други облици хранитељства класификовани су за посебно осетљиве групе деце које захтевају посебно развијене компетенције хранитеља за бригу о њима, као и различите видове интензивне подршке. Јасно је да је развој ових облика хранитељства, поред обезбеђених законских услова, веома изазован задатак за Центар. Кључне активности Центра усмерене су константно на припрему хранитеља за ове облике хранитељства и у сусрет промени закона.

Међутим, иако нису створене све законске претпоставке, пракса је инвентивнија, те се Центар у протеклом периоду опробао и увео већину од ових облика хранитељства, у мањем обиму и без финансијске подршке која би требало да прати развој ових облика хранитељства.

Рок: Континуиран задатак

2. Права деце на партиципацију и остваривање њихових интереса

Право деце да учествују у доношењу одлука од значаја за њихов живот посматрано из њиховог угла често делује као слово на папиру. Кад су у питању деца на хранитељству, партиципација деце најчешће се усложњава кад се утврди да је хранитељска породица некомпетентна, односно изгубила лиценцу, што значи и раскид хранитељства. Утврђивање разлога за губљење лиценце најређе долази на иницијативу деце, чак и кад је у питању злостављање. Потребно је у наредном периоду оснаживати децу да отворено говоре о условима у породици и износе своје мишљење. Саветници ће у својим плановима одредити и дан када ће имати састанак са дететом на тему (поред спонтаних и редовних разговора са децом) о његовом виђењу и предлозима за унапређивање хранитељства.

Друга ситуација која је комплексна и са становишта партиципације детета и учешћа у остваривању интереса деце, испољава се приликом прекида хранитељства због губљења лиценце. Често се то дешава када су деца уadolесценцији после дужег боравка у истој породици, када је потребна њихова сагласност по закону, и када је ситуација комплексна. Потребно је више времена и пажње посветити деци како би њихова партиципација имала смисла. Задатак Центра у тим ситуацијама је да дете учествује у целом процесу процене прилагођено узрасту и когнитивним способностима.

Дете на хранитељству је често збуњено и кад су у питању контакти са родитељима. Може бити амбивалентно, понекад је у страху, тако да је његова партиципација и аутентично мишљење замаскирано, под теретом сопствених осећања. Потребно је да саветници раде са хранитељима како би подржали дете, али и да обезбеде кроз извештаје и друге облике сарадње са ЦСР да се чује мишљење детета и аранжирају адекватни контакти који ће бити у интересу детета.

Најзначајније је да хранитељи разумеју, а саветници прате и подржавају партиципацију детета у свакодневним активностима хранитељске породице и животу у њој као својој породици.

3. Подстицање развоја и напредовања деце кроз едукативне и друге програме подршке

Животни изазови деце на хранитељству су израженији и захтевају сталну подршку и покретачку енергију током развојног пута. Подршка се може добити у вршњачкој групи деце на хранитељству и групном раду као вид самоподршке деце што је добар начин рада на прихватању себе и изградњи самопоуздања деце.

Реализовање програма за децу на хранитељству у складу је са циљевима њиховог развоја. То је начин да се задовоље специфичне потребе ове групе деце везане за њихово животно искуство и штетне последице тог искуства, као што су тешкоће у образовном процесу и неговање идентитета. Такође им се пружа прилика за дружење и размену са вршњацима који имају слична искуства, на чему се заснива међусобна empatija и оснаживање.

Број деце у нашој земљи која одрастају на хранитељству значајан је потенцијал као људски ресурс, а ширење активности са њима и њихово оснаживање води ка изградњи

стабилних личности и позитивних одраслих људи који ће доприносити личном развоју али и развоју заједнице. Издавамо неке од активности које Центар планира:

3.1. Подршка развоју сиблишког односа деце на хранитељству. Ову активност Центар је започео први пут прошле године и то организовањем кампа за децу, што је дало добре резултате.

У овој години планира се проширивање активности:

- **Камп за сиблинг** са спортско рекреативним и забавним садржајима и радом на успостављању/реуспостављању сиблишког односа применом методе Life book. Циљна група су браћа и сестре који живе у различитим хранитељским породицама - 20 учесника.
- **Обележавање Дана сиблинга** - Циљ је да се успостави традиција обележавања Дана сиблинга, односно величања односа браће и сестара као најдужих веза у животу човека и значаја браће и сестара на обликовање вредности, уверења, идеала. Први пут планира се организовање дружења браће и сестара, њихових хранитеља и стручних радника из ЦПСУ и ЦСР, представника ресорног министарства и представника медија - укупно око 150-200 учесника. Држење се планира на пловећем броду, 10 априла.
- **Викенд окупљање сиблинга** - спортско рекреативни и забавни садржаји са фокусом на изградњу квалитета контаката браће и сестара. Циљеви су: обезбеђивање услова за стварање заједничких искустава и успомена и изградња квалитетних односа између сиблинга кроз реализацију структурираних активности. Планира се дружење на отвореном терену - обиласка културних споменика, ЗОО врта, Аде Циганлије и сл. за две групе сиблинга, односно око 70. деце.

Ова активност биће реализована средствима донатора.

3.2. Помоћ у учењу од стране волонтера - традиционална активност Центра. Ради се о индивидуалној помоћи у учењу коју обезбеђују волонтери - студенти, у хранитељској породици. Центар обезбеђује само трошкове превоза и то за мањи број студената.

3.3. Васпитање за здравље - такође традиционална активност коју реализују стручни радници Центра, а који су за овај програм обучени током трогодишњег пројекта који је финансирало Министарство здравља - 4 групе деце - око 120 учесника

3.4. Рад на књизи живота - програм који је намењен деци на хранитељству за неговање идентитета деце - реализују стручни радници Центра који су обучени за реализацију овог програма. Две групе деце - око 30-40 учесника.

3.5. Подстицање деце за укључивање у спортске и културне активности у локалној заједници, развијање интересовања и неговање талената код деце. Саветници за хранитељство ће на почетку године снимити потребе и интересовања деце и предложити активности у слободно време деце, односно подстицати хранитеље да подржавају и омогуће задовољавање потреба деце и у овој области.

3.6. Индивидуална помоћ за децу у циљу побољшања здравља, образовања, материјалног статуса - Центар ће наставити да обезбеђује помоћ индивидуално за децу:

- која се налазе у тежем здравственом стању за опоравак и лечење,
- која имају проблеме у образовном процесу и пад школских постигнућа,
- која имају таленте и постижу посебне резултате;
- која живе у сродничким породицама и имају материјалне тешкоће;
- другу децу за коју се процени да је потребна материјална подршка.

Средства за ове намене обезбеђују се из донација.

3.7. Обележавање Нове Године - Центар ће наставити да овај радостан празник за децу обележава пригодно - обезбеђивање позоришних представа и скромних поклона.

Средства за ове намене обезбеђују се из донација.

3.8. Подршка развоју деце од стране хранитеља и саветника - индивидуални рад у складу са потребама сваког детета. Обезбеђује се и кроз подршку хранитељским породицама које стичу нова знања и негују одговарајућу праксу рада са децом која ће одговорити на њихове потребе. Такође, саветник врши значајну подршку детету кроз индивидуални саветодавно-едукативни рад са дететом и подстиче укључивање детета у одређене активности које доприносе његовом развоју и напредовању, било да је реч о активностима у животују средини детета, програмима Центра или других сарадника с којима Центар успоставља сарадњу у интересу деце на хранитељству.

Рок: Током целе године

Пети циљ

Креативни и истраживачки рад Центра је покретач позитивних промена и напретка у хранитељству

Иновативност као изазов

Центар са својом кадровском структуром, хранитељским потенцијалом и великим процентом деце на хранитељству (18% у односу на укупан број деце на хранитељству у Србији), значајан је ресурс као истраживачка база, што представља предност установе у погледу добијања релевантних показатеља за креирање политике Центра, програма рада са хранитељским породицама, иницирања промена на законодавном пољу и креирања националне политике, те значајно доприноси угледу и позитивним оценама земље у заштити деце.

1. Креирање програма обуке

Нагомилано искуство и трагања за најбољим начинима учења и унапређивања квалитета Центар стављају пред нове изазове, овог пута у креирању програма који ће битно унапредити рад стручних радника:

1.1. Креирање програма обуке саветника за хранитељство - програма обуке за саветнике - и то у неколико нивоа, основни и два виша нивоа, са провером знања. Овај програм има циљ да стандардизује стручне поступке и саветницима обезбеди знања о поступању у праћењу, подршци и интервенцијама у кризним ситуацијама у свим ситуацијама и облицима хранитељства. На креирању програма радиће највећи број стручних радника Центра.

1.2. Креирање програма супервизијског рада у центрима за породични смештај и усвојење – обука супервизора. Током 2015. године вршена је припрема кроз пилотирање различитих модела супервизијског рада, на чему су радили стручни радници који обављају супервизијске послове и који ће бити носиоци израде новог програма.

2. Истраживања

Прошле године започета су истраживања у Центру, од стране стручних радника, који су резултате објавили у тематском броју часописа „Социјална мисао“. У овој години биће настављено истраживање:

2.1. Сродничко хранитељство: предности и изазови

Општи циљ овог истраживања је унапређивање бриге о деци у сродничким хранитељским породицама и развој квалитетног сродничког хранитељства.

Посебни циљеви истраживања су:

1. сагледавање капацитета сродничких породица, компетенција и остваривања најбољих интереса детета применом сродничког хранитељства;
2. сагледавање потребе деце у сродничким хранитељским породицама и предности или тешкоће у задовољавању њихових потреба;
3. издвајање специфичних потреба, тешкоћа или предности сродничких хранитељских породица у односу на класичне хранитељске породице;
4. сагледавање потреба сродничких хранитељских породица у погледу посебних видова подршке;
5. анализа процедуре селекције сродника за смештај конкретног детета;
6. сагледавање примене стандарда за хранитељство у сродничким хранитељским породицама.

Очекивани исходи су:

1. дефинисање критеријума за селекцију сродничких хранитељских породица и јасне процедуре и подељене одговорности центра за социјални рад и центра за породични смештај и усвојење у процени подобности сродничких породица за хранитељство;
2. израда програма обуке и других видова подршке сродничким хранитељским породицама;
3. иницирање доношења нових законских решења за унапређивање сродничког хранитељства;
4. уједначавање услова и квалитета заштите деце у хранитељским породицама.

Циљна група:

Истраживање ће се радити на целокупном узорку сродничких хранитељских породица на евиденцији овог Центра и то:

- сродничке хранитеље;
- децу и младе на хранитељству;
- саветнике за хранитељство;
- водитеље случаја из центара за социјални рад.

Рок: крај 2016. године

3. Пројектне активности Центра

Центар као установа или стручни радници овог центра континуирано учествују у пројектним активностима у области хранитељства, односно значајно доприносе иновацијама и унапређивању ове области. У 2016. години завршавају се два пројекта у којима учествује ЦПСУ и то: Развој повременог хранитељства и Сродничко хранитељство у Србији.

У 2016. Години Центар ће учествовати у следећим пројектима:

3.1. „Јаки млади – социјална инклузија и економска одрживост младих у ризику“ који координира Фондација СОС дечја села Србије а финансира Немачко министарство за економски развој. Главни носилац пројекта је Фонд „Herman Gamjner“ Minhen. Основни циљ овог пројекта је подршка младима у процесу осамостаљивања и рад на запошљавању младих.

3.2. Развој хранитељства за децу мигранте – носилац пројекта је УНИЦЕФ, а циљ је да се Центар укључи у активности израде програма за обуку и селекцију, као и подршку хранитељским породицама у Србији које су спремне да прихвате децу мигранте. Активности увођења у праксу овог облика хранитељства Центар би радио са ЦПСУ Ниш, и центрима за социјални рад на територији дуж граничних прелаза где се очекује највећи број деце миграната, која су без пратње родитеља, односно старатеља.

4. Унапређивање базе података

Центар је током прошле године радио на модернизацији вођења евиденције о деци и хранитељским породицама и завршена је база података са апликацијама које омогућују и извештавање о раду Центра, укључујући и годишњи извештај у форми коју захтева надлежно министарство. У овој години наставља се са унапређивањем функција добијене апликације с циљем да се припреми за вођење јединствене базе података на нивоу Србије, а у складу са Законом о социјалној заштити.

Поред тога, Центар планира и израду програма за електронско вођење послова писарнице ћиме би се значајно унапредила ова функција.

Рок: континуирано

5. Издавачка активност

Центар, у складу са могућностима, сваке године припреми издања која су, пре свега, намењена хранитељским породицама и стручним радницима, као значајно средство за унапређивање компетенција за хранитељство.

У 2016. планирају се следећа издања:

1. Приручник за саветнике;

2. Приручник за реализаторе програма обуке „Сигурним кораком до хранитељства“
3. Смернице за поступање Центра у ванредним ситуацијама;
4. Два броја часописа „Искорак“
5. Материјал за кампању за хранитељство;
6. Прописане обрасце за евиденцију и документацију.

JAVNOST RADA ЦЕНТРА

Принцип јавности рада руководи запослене у Центру да свој рад чине доступним јавности преко: средстава јавног информисања и објављивањем свих значајних докумената – програма, извештаја, одлука на званичном сајту Центра.

У 2016. години Центар ће ажурирати свој сајт који ће имати више информација од значаја за јавност, као и циљаних према потенцијалним хранитељима, како би остварили циљ повећања броја квалитетних хранитеља.

Јавност рада обезбеђује се непосредно тако што се свим корисницима и хранитељима обезбеђују информације од значаја за остваривање њихових права и њихово функционисање.

Остваривање јавности у раду Центра врши се с поштовањем личности и приватности корисника и чувања службене тајне.

На рад Центра и запослених корисници и хранитељи имају могућност жалбе и притужбе као и на одлуке које Центар доноси. Притужбе и жалбе се подносе директору Центра или Управном одбору, а разматрању притужбе претходи састанак са подносиоцем притужбе. Сви корисници Центра и хранитељи редовно се обавештавају о својим правима и жалбеном поступку и у том поступку им се пружа помоћ.

Сарадња са медијима је континуирана и има за циљ реално представљање области, популарисање квалитетног хранитељства и стварање позитивне слике о хранитељству у јавности .

ОЧЕКИВАНИ РЕЗУЛТАТИ

Очекивање бољих резултата природна је потреба и мотивациони елемент рада. Задаци које садржи овај програм су амбициозни, али и потребни како би њихово остварење било мотивациони фактор и снага за нове изазове. Без те снаге и сталног напредовања тешко да ћемо моћи да пратимо дете на хранитељству. Зато је делатност нашег Центра специфична и тражи оснаживања изнутра и сталну евалуацију резултата.

У 2016. Центар ће наставити пут ка квалитетнијем хранитељству, кроз:

- Унапређивање квалитета рада стручних радника и специјализована знања за задовољавање потреба деце;
- рационално коришћење постојећих ресурса Центра;
- рационално располагање финансијским средствима и економску стабилност;
- усклађен и развијен управљачки систем и ефикаснији рад;

Развијеност и квалитет услуге у 2016. години мериће се резултатима у:

1. Повећању обухвата деце на хранитељству
2. Повећање броја хранитељских породица ;
3. Развијању нових облика хранитељства;
4. Повећању степена испуњености стандарда за хранитељство;
5. Смањењу прекида хранитељства;
6. Больим школским резултатима деце;
7. Успешнијим осамостљивањем деце;

Реализација овог програма у складу је са квалитетом процеса планирања, континуираног праћења и евалуације резултата, те прилагођавања рада према приоритетима, изненадним појавама и новонасталим приоритетима, како би Центар обавио примарне задатке који доприносе квалитету заштите корисника.

